DŹWIGNIA

PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
ILLUSTROWANA.

Wychodzi we Lwowie 2 razy na miesiąc 1-go i 15-go z okolicznościowymi dodatkami.

Organ oficyalny Krajowego Towarzystwa Kupców i Przemysłowców, tudzież Towarzystwa Kupców i Młodzieży handlowej we Lwowie.

Rok IV. 1897.

Redakcya i Administracya we Lwowie Plac Maryacki L. 8.
Wydawca i odpow. redaktor *Zygmunt Korosteński.*

Nr. 16. Lwów 15. Sierpnia

PRENUMERATA z PRZESYŁKĄ WYNOSI:
W Austro-Węgrzech kwartalnie 1 zł. w. a. — W Niemczech 2 marki.
Zeszyty pojedyncze do nabycia w biurach gazet i księgarniach.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACYA
Warunki ogłoszeń podane są w każdym numerze przy końcu tekstu

Wspierajmy chrześcijański przemysł i handel! Kupujmy u swoich!

O zadaniach towarzystw przemysłowych.

(Ważniejsze ustępy z odczytu *p. Nowickiego* z Chełmna na zjeździe przemysłowców w Toruniu).

W sprawozdaniu naszem o Zjeździe przemysłowców w Toruniu wspomnieliśmy byli o odczycie p. Nowickiego. Z odczytu tego podajemy tu kilka ważniejszych ustępów:

„Od dość dawna mówi się u nas, że potrzeba wiele pracować w tym kierunku, aby stan rzemieślniczy i kupiecki podnieść, aby kupiec i rzemieślnik byli u nas tem, czem być powinni, czem są w każdym narodzie ucywilizowanym, który umie szanować pracę i który wie, że praca nie tylko do egzystencyi materyalnej jest koniecznie potrzebna, ale że ona w rownym stopniu człowieka uszlachetnia i podnosi.

„W tych naszych usiłowaniach postąpiliśmy dość daleko, a przyznać każdy musi, że Towarzystwa przemysłowe oddały nam niepoślednie usługi i nie mało się przyczyniły do podźwignięcia przemysłowo-handlowych stosunków naszych. One to mają wpływać na przemysłowców, aby dorobiwszy się majątku, nie porzucali lekkomyślnie swego zawodu, lecz p r z e k a z y w a l i s w e w a r s z t a t y d z i e c i o m, które później mogą stanowić podwalinę silnego stanu mieszczańskiego.... Towarzystwa przemysłowe mają nasz stan średni wyrobić na samodzielnie myślących przemysłowców, którzyby umieli należycie ocenić własną swą godność i zająć wobec innych stanów przynależne miejsce, gdyż dotad brak tego wielki naszym przemysłowcom. Towarzystw przemysłowych zadaniem wyszukiwać nieznane lub niewyzyskane źródła zarobkowości, na których obcy się bogacili i bogacą, a my tymczasem z nieświadomości biedolimy się w przepełnionych zawodach i po prostu nędzny żywot z dnia na dzień prowadzimy. One to mają budzić ducha przedsiębiorczości, pracowitości i skrzętności między przemysłowcami.

„Towarzystwa przemysłowe, jak z jednej strony kształcić powinny swych członkow na dzielnych przemysłowców, tak z drugiej strony wpajać powinny im tę zasadę, że jedynie tylko s o l i d a r n o ś ć jest podstawą naszego dalszego rozwoju. Lecz niestety z żalem to wyznać muszę, iż dotąd nie wszystkie jeszcze Towarzystwa nasze dobrze pojmowały swój cel i przeznaczenie. Zdarza się, że niektóre z nich, zamiast zgodnie pracować nad ukształceniem umysłowem swych członków i podawać im środki do dopięcia kiedyś stanowiska w świecie przemysłowym, często się waśnią, nie o jakieś zasady lub idee przemysłowe, ale po części o rzeczy, które wcale z przemysłem żadnej nie mają styczności.

„Kiedy ziemia z pod nóg nam się usuwa, gdy co raz więcej ginie nam ta ważna podpora naszego bytu, pracujmy szczerze, abyśmy przez lekkomyślność nie stracili jeszcze tego, co skrzętną i zabiegliwą pracą odzyskać możemy. Towarzystwa przemysłowe mają tu wdzięczne i szerokie pole działania, wpływania na swych członków, nawoływania do oszczędności.

„Każde Towarzystwo przemysłowe powinno zaprowadzić w swojem łonie kasę oszczędności, aby członkowie mieli sposobność składania małych kwot.

„Jeżeli chcemy, aby przemysł nasz godnie stawiał czoło wszelkiej obcej konkurencyi, starajmy się o rozszerzenie

wiedzy. Towarzystwa przemysłowe mają tu znowu szerokie pole działania. Mogę powiedzieć bez przesady, że pod tym względem Towarzystwo młodych przemysłowców w Poznaniu godnie pojęło swoje zadanie. Założyło ono w swem łonie rozmaite wydziały, jak szewski, krawiecki i stolarski, a w ostatnim czasie i ślusarski—wydziały, które mogłyby wiele zdziałać, gdyby nasza młodzież należycie umiała z nich korzystać. Oprócz tego udziela Towarzystwo subwencyi na zwiedzenie rozmaitych szkół fachowych i daje obfite środki do nabywania innych zawodowych wiadomości. Gdyby więc wszystkie Towarzystwa przemysłowe tą samą były owiane myślą, gdyby zamiast niepotrzebnych wydatków na inne cele, starały się fundusz swój obracać na ten tak ważny i najpraktyczniejszy cel, to jest na oświatę swych członków, moglibyśmy mieć nadzieję, że przemysł nasz co raz więcej będzie się wzmagał, że zyska na swym wyrobie, a tem samem stanie na przynależnem stanowisku.

„Towarzystwa przemysłowe są w tym celu pozakładane, aby pracowały nad wykształceniem ogólnem przemysłowca w różnych kierunkach. Do tego celu mają dążyć przez odczyty, dyskusye i zabawy towarzyskie.

„Najważniejszą instytucyą wprost ku temu celowi zmierzającą są pisma, które Towarzystwa prenumerują i biblioteki. Biblioteki naszych Towarzystw przemysłowych nie są jeszcze tem, czem być powinny. Nasze biblioteki dopiero wówczas funkcyonować będą dobrze, gdy w zestawieniu ich będzie pewien system i metoda, gdy każda książka, która na półki biblioteki powędruje, zakupiona w pewnym celu do zapełnienia tej lub owej luki w wykształceniu, do zaspokojenia tej lub owej potrzeby umysłowej. Książki, które nie mają dla nas, jako zmierzających do pewnego i jasno wytkniętego celu, wartości, nie powinny być w bibliotekach wcale. Książki, jak Rynaldo, bajki i wogóle traktujące o rzeczach płytkich, nie powinny się w naszych bibliotekach znajdować, aby przemysłowiec nie tracił drogiego czasu na czytaniu niesystematycznem, ale powinny być zaopatrzone w dzieła o poważnej treści, a w najgłówniejszej części z pism i książek fachowych“.

W dalszym ciągu omawiał Szanowny prelegent obowiązki towarzystw przemysłowych co do kształcenia kobiet w kobiecych działach przemysłu, tudzież w naukach handlowych, co do opieki nad młodzieżą przemysłową i subwencyonowania towarzystwa pomocy naukowej, które także przemysłową młodzieżą się zajmuje; a zakończył swój odczyt następującą piękną odezwą:

„Kończąc na powyższych uwagach referat mój, wzywam was panowie przemysłowcy, nie zakładajmy tylko rąk, ale pracujmy gorliwie i rozbudzajmy co raz to więcej wiarę w samych siebie, czego nam bardzo potrzeba; wciągajmy co raz to liczniejsze koła naszych przemysłowców, kupców i rzemieślników do Towarzystw przemysłowych naszych, w których się pouczajmy nawzajem. Wiarę we własne siły należy co raz więcej wzbudzać, bo ona zdolna bardzo wiele dokazać. Porzućmy wszelkie swary, które nas osłabiają i idźmy zgodnie, jak przystało na tych, którzy cierpią. Rolnictwo, przemysł zawody uczone, rzemiosło i handel polski niechaj się wzajem wspierają i kochają. Przecież każdy z tych zawodów mieści w sobie wszystkie stany, nie bądźmy przeciwni sobie, ale rozwijajmy się zgodnie obok siebie, a wtedy do nas, gdy będziemy silni i jedni, przyszłość należeć będzie!“

Ze stowarzyszeń przemysłowych.

Plenarne posiedzenia Izby rękodzielniczej. Ponieważ na posiedzeniu z dnia 5 lipca sprawa statutu związku towarzystw rękodzielniczych nie przyszła na porządek dzienny dla spóźnionej pory — przeto wyznaczono dalsze *posiedzenie na 12 lipca.*

Na posiedzeniu tem pod przewodnictwem p. *A. Getritza* referował sprawę związku stowarzyszeń przemysłowych i statutu tegoż p. *Stanisław Niemczynowski;* poczem statut ten obecni członkowie Izby i delegaci innych stowarzyszeń (niestety nie wszystkich) przyjęli z wyjątkiem dwu paragrafów, co do których odroczono obrady na następne posiedzenie.

W dyskusyi zabierali głos p. p. *Michał Walichiewicz; Stanisław Ciuchciński; Emil Czerniawski* i inni. — Największą dyskusyę wywołał § 25 statutu co do sądów polubownych, przy którym p. Czerniawski zwrócił uwagę na nowe rozporządzenie co do statutu tych sądów.

Na tem dyskusyę zakończono.

Zaznaczamy tu, że przed rozpoczęciem dyskusyi nad statutem omówił p. Niemczynowski po krótce także poruszoną przez p. Spożarskiego kwestyę, jakie stanowisko mają zająć przemysłowcy do nowej ustawy przemysłowej. Referent wezwał obecnych, aby starali się w komisyach podatkowych pozajmować miejsca—aby nas inni nie ubiegli.

Na następnem *posiedzeniu 21 lipca b. r.*, odbytem również pod przewodnictwem p. A. Getritza, ukończono dyskusyę nad dwoma ostatnimi paragrafami projektowanego statutu związku i uczyniono w ten sposób najważniejszy krok, celem przekształcenia Izby rękodzielniczej na związek stowarzyszeń przemysłowych

Doniosłego znaczenia tego faktu nie omawiamy tu bliżej, gdyż uczyniliśmy to już poprzednio w artykule: „Jak zakładać związki stowarzyszeń przemysłowych“.

Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia przemysłowego piekarzy i młynarzy odbyło się dnia 10 lipca br. pod przewodnictwem przełożonego p. *Józefa Schirmera.* Przyjęto do wiadomości zamknięcie rachunków, wykazując w dochodzie 1.628 zł. 81 ct., a w rozchodzie 1.628 zł. 18 ct., udzielono wydziałowi absolutoryum i uchwalono budżet.

W sprawie odpoczynku niedzielnego towarzyszy piekarskich i t. z. roboty przygotowawczej zapadła była bardzo pojednawcza i widocznie odpowiednia uchwała, która, choć może nie od razu, ale przecież z czasem powinnaby zadowolić obie strony.

Biblioteka cenników i opisów z dziedziny przemysłu i handlu krajowego.

Nowe to wydawnictwo, które zaczęło wychodzić we Lwowie, ma na celu ułatwić wydawanie cenników tym kupców i przemysłowcom, którzy nie mogą wydawać cenników peryodycznych, a chcieliby mimo to mieć tańsze portoryum.

Tanie porto — oto pierwsza korzyść firmy, która zechce wydać cennik swój w naszej „Bibliotece".

Obliczenie najlepiej to wykaże:—Kupiec Mieczysław Z. wydawał co roku cennik w ilości 5,000 egzemplarzy. Jako porto płacił po 2 centy od egzemplarza, a więc razem 100 zł. — Obecnie, wydając ten cennik w „Bibliotece cenników", której przysługuje *prawo marek gazetowych* — płaci ten kupiec poczcie tylko 50 zł., a **drugie 50 zł. chowa do kieszeni.**

Zaoszczędziwszy tak 50 zł. — może ten kupiec wydać i rozesłać zamiast 5000 znacznie więcej, bo n. p. 6000 cenników; a tak poczta nic nie straci, a kupiec ten za te same pieniądze, co dawniej poinformuje o swych towarach o 1000 osób więcej i pozyska pośród nich odbiorców.

Kto wydaje cenniki większe, przy których porto od 5000 egzemplarzy wynosi 150 zł.—oszczędza sobie 100 zł.

Każda firma może swój cennik wydać w „Bibliotece cenników" własnym nakładem. — Sama zresztą umawia się o papier i drukarnię według własnego wyboru i uznania.

Redakcya „Biblioteki" zastrzega sobie tylko, stylistyczną korektę i końcowe przeglądnięcie, aby każdy cennik był wydany odpowiednim stylem, poprawnym językiem i bez błędów, co jest przecież rzeczą bardzo ważną.

Redakcya podejmuje się też *tłómaczenia* cenników z niemieckiego, angielskiego, francuskiego i włoskiego języka na język polski.—

„Biblioteka cenników i opisów" wydaje też własnym nakładem cenniki zbiorowe, oraz opisy wyborów krajowych, opisy fabryk i w ogóle zakładów przemysłowych.—Redaktorem odpowiedzialnym „Biblioteki" jest Z. Korosteński.

Cenniki mogą być drukowane **także w innych miastach** pod firmą „Biblioteki cenników" po poprzedniem porozumieniu się z Redakcyą.

Układanie i tłómaczenie cenników, opisywanie fabryk i wyborów, oraz przyjmowanie artykułów do „cenników zbiorowych" uskutecznia się po cenie o ile można najniższej. — Polecając swe usługi Szanownym kupcom i przemysłowcom zwraca Redakcya i Administracya „Biblioteki" uwagę interesantów na swój adres, który opiewa krótko:

Redakcya „Biblioteki cenników"
we Lwowie Pl. Maryacki L. 8.

KRONIKA

i informacye przemysłowo-handlowe.

Sklep chrześcijański powstał w Maryampolu dzięki staraniom tamtejszego klasztoru i dworu. — Oby tak wszędzie inteligencya starała się o rozszerzanie handlu chrześcijańskiego.

Jak odświeżać pieczęci (stampile) kauczukowe? Jak wiadomo twardnieją one po pewnym czasie wskutek tłustości, zawartej w farbie. Farba ta ma w swym składzie dużo podobieństwa do farby drukarskiej. Kauczuk nasiąka tłustością, która po stężeniu i zaschnięciu na powietrzu, czyni go suchym i twardym; odbitki daje taki kauczuk niewyraźne. Łatwo jest złemu zaradzić. Należy zwilżyć pieczątkę kilka razy, ale zawsze nadzwyczaj lekko, terpentyną lub naftą, bacząc, aby płyny te były doskonale oczyszczone, a roczyn części tłustych następuje bezzwłocznie. Po kilkorazowem powtórzeniu tej procedury, pieczęć jest oczyszczona znakomicie. Ten sam skutek wywiera benzyna, używana do wywabiania plam. — Kauczuk rozpuszcza się w benzynie bardzo łatwo, oczyszcza się więc szybko, ale dlatego też nie powinien się z nią, a zwłaszcza z większą jej ilością przez dłuższy czas stykać, gdyż inaczej mogłaby pieczęć się rozpłynąć.

Nowe zjawiska „promieniowania elektrycznego" wykryte i obserwowane przez rodaka naszego Dr. Jodkę Narkiewicza poczynają budzić zainteresowanie w sferach naukowych. Także elektrotechnika i fabrykacya aparatów fizykalnych powinnyby na to zwrócić uwagę.

Olbrzymi glob ziemski zamierza wybudować w Londynie T. Ruddiman Johnston w stosunku 1 do 500.000 rzeczywistej wielkości. Średnica ma wynosić 25·20 mtr. powierzchnia 20,000□ stóp angiels. — Powierzchnia ta, jako wstęga o 1 stopie szerokości, wynosiłaby 4 mile ang. długości.

Ogłoszenia w Dźwigni kosztują: za całą stronicę 16 zł., — za $^1/_2$ str. 8 zł., — $^1/_4$ str. 4 zł., — za $^1/_8$ str. 2 zł., — za $^1/_{16}$ str. 1 zł., — za $^1/_{32}$ str. 50 ct.

Dla prenumeratorów i korespondentów „Dźwigni", dla zamawiających więcej ogłoszeń, tudzież dla członków kraj. Tow. kupców i przemysłowców udziela się 25 do 50 procent opustu.

OGŁOSZENIA.

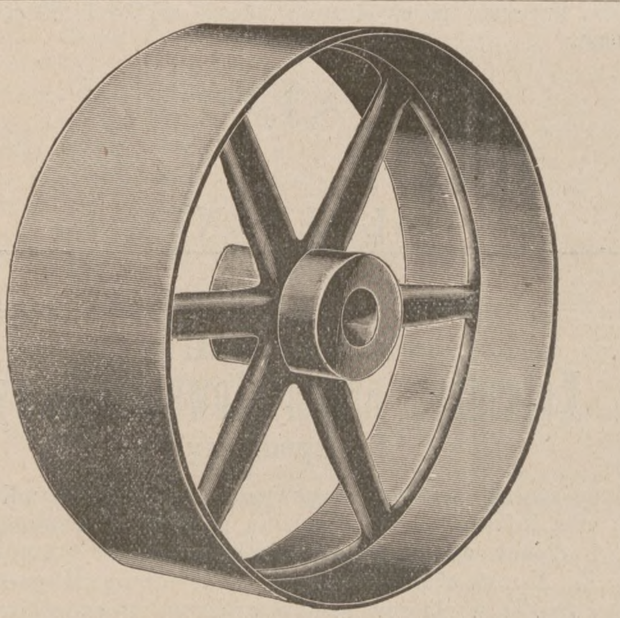
„Perkun“ Spółka kom. F. Pietzsch, Fabryka maszyn, odlewarnia żelaza, kotlarnia dla robót żelaznych i miedzianych we Lwowie, Żółkiewskie, ul. św. Marcina l. 11. w własnych realnościach. Stacya kolei: Lwów—Podzamcze.

WINO

stołowe, białe i czerwone **1 litr 52 ct.** poleca handel **Alberta Szkowrona** we Lwowie Plac Maryacki 7.

Majątek ziemski 1700 morgów; z tego w jednym kawałku 1100 m. ornego czarnoziemu, 500 m. lasu starannie utrzymanego (rębnego drzewostanu 324 m.) — reszta łąki ogrody pastwiska, budynki gospodarcze i mieszkalne na 2 folwarkach i **gorzelnia** w dobrym stanie. — Polowanie na dziki, sarny itd. Od kolei i miasta powiatowego 1½ godziny od poczty, apteki i lekarza ½ godziny drogi.

Ze względów familijnych za 220.000 do sprzedania, Bliższej wiadomości udzieli: Redakcya „Dźwigni“ we Lwowie Plac Maryacki l. 8.

Ważne dla pp. Przemysłowców, Rolników i przedsiębiorstw budowy.

E. BREDT i Sp. w Ottynii

między Stanisławowem, a Kołomyją

Fabryka maszyn i kotłów parowych, odlewarnia żelaza.

Fabryka parkietów i deszczułek dębowych.

Zatrudnia 400 robotników krajowców.

Dostarcza urządzeń dla wszelkich gałęzi krajowego przemysłu, jako to: **Rafineryi nafty, głębokich wierceń i kopalnictwa naftowego, tartaków parowych, gorzelń rolniczych, fabryk spirytusu** i t. p.

Dostarcza również potrzebnych aparatów, **maszyn i kotłów parow. — Transmisye, pompy, maszyny i narzędzia rolnicze.**

Dla przedsiębiorstw budowy kolei i prywatnie budujących.

Słupy z żelaza lanego, słupy pod rynny, żelazne kule konstrukcyjne, rury odchodowe, zapory kanałowe, żelazne schody, tory kolejowe, wózki kolejowe, składy kół, wyciągi czyli windy do budowy.

Odlewy w żelazie i metalu podług własnych i nadesłanych modeli. — Pierwszorzędne referencye i najlepsze świadectwa wybitnych osobistości w kraju stoją nam do dyspozycyi.

Wszelkie rekonstrukcye i naprawy jak najtaniej.

10—18 **Ceny umiarkowane.**

Reumatyzm, gościec, kurcze, suche bole, influenzę koi i leczy w zupełności 8—16

Sapomenthol

najlepsze nacieranie uśmierzające, wyrobu ***Eug. Matuli, apt. w Radomyślu koło Tarnowa.***

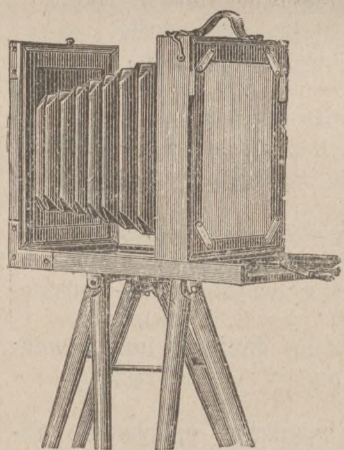
Cena 70 ct. za słoik.

Dostać można w aptekach: **K. Wiszniewskiego w Krakowie. ulica Floryańska Dyonizego Matuli w Podgórzu, P. Mikolascha we, Lwowie, tudzież wprost u Eugen. Matuli w Radomyślu koło Tarnowa.**

Edmund Brodkowski

Lwów, ul. atorego Nr. 22,

vis-à-vis c. k. wyższego sądu kraj.

Aparaty od 6—250 złr. na składzie

Zamówienia na prowincyę wykonuje się odwrotną pocztą.

Dokładna nauka fotografii bezpłatnie.

Na żądanie zezwala się na spłatę częściową.

Największy **i najtańszy skład najlepszych** towarów do fotografii zawodowej i amatorskiej w kraju. 7—15

Galic. Bank kredytowy

począwszy

od dnia 1. lutego 1890

wydaje

4% Asygnaty kasowe

z 30-dniowem wypowiedzeniem i

3½% Asygnaty kasowe

z 8-dniowem wypowiedzeniem

wszystkie zaś znajdujące się w obiegu 4½% **Asygnaty kasowe** z 90-dniowem wypowiedzeniem oprocentowują się **począwszy od 1. maja 1890 po 4%** z 30-dniowym terminem wypowiedzenia.

Dyrekcya.

16-24

Z drukarni Kazimierza Wiesnera, we Lwowie.